

Linux voor een beginner:

Tips voor een vlotte start

**NLLGG, Utrecht
2025-11-15
Michael Boelen**

In deze sessie

- Wat is Linux en voor wie is het geschikt?
- Software en licenties
- Hoe Linux testen en gebruiken
- Welke Linux-distributie?
- Tips voor een vlotte start

Waarom deze presentatie?

Linux voor een beginner

- Initiatief van [Michael Boelen](#)
- Vernoemd naar gelijknamige blog
- **Doel:** begrijpelijke informatie over (het beginnen met) Linux
- **Niveau:** beginners en iets verder
- **Vereiste:** basiskennis van de computer

Verschillende vormen

- Artikelen: [Linux voor een beginner](#)
- Presentaties: [PDF's](#)
- Video's: [YouTube](#)

Tip: Deze presentatie mag je delen en (her)gebruiken

Linux: er is heel veel over te vertellen

Voordat we beginnen

- Vragen? Graag aan het einde
- Foto's? Van mij of het scherm is prima
- Presentatie? Die komt online
- **Bonuspunten**
 - Op social media vermelden
 - Tag **@nllgg** en gebruik hashtag **#nllgg**
 - Mastodon: **@mboelen** (mastodon.nl en mastodon.social)

Tijd om te beginnen!

**Linux is de dirigent
van het systeem**

Wat is Linux?

- De **basis** van een besturingssysteem
- We noemen deze basis de kernel

Primaire taak: aansturen van hardware

- Interne componenten
 - Processor
 - Geheugen
 - Schijf
- Externe apparaten
 - Beeldscherm
 - Toetsenbord en muis
 - Printer

Het probleem...

Probleem:

Linux alleen is te weinig

Oplossing:

Aanvullende software toevoegen

Het probleem...

Welke software dan?

- Voor **installatie**
 - Opstartbaar systeem
 - Installer
- Voor **beheer**
 - Commando's zoals cp, fdisk, find, ls, mv, ps, top
 - Grafische hulpmiddelen voor beheer
- Voor **dagelijks gebruik**
 - E-mailprogramma
 - Grafische omgeving
 - Web-browser

Wat is Linux?

Linux = fundering

GNU = geraamte

Linux-distributie = het huis

GNU/Linux = Linux + basistools

Linux-distributie = Linux + basistools + dagelijkse software

Tijd om je favoriete huis te kiezen!

Linux-distributies

- Veel Linux-distributies beschikbaar
- Distributies hebben hun eigen doelgroep
- Maakt specialisatie mogelijk
- Waarom? Bieden van opties
- Teveel keuze?
 - Voor beginners vaak een groot obstakel
 - Voor gevorderden het risico op 'distro hoppen'

Conclusie

- Linux stuurt de hardware aan
- Linux-besturingssysteem bestaat eigenlijk niet, want:
 - Linux-kernel: de fundering
 - GNU: het geraamte
 - Linux-distributie: het complete huis
- Met **Linux** bedoelen we dus meestal **Linux-distributie**
- Er zijn veel Linux-distributies
 - Keuze
 - Keuzestress

Bijna iedereen gebruikt al Linux.

Jij ook!

Voor wie geschikt?

- Nagenoeg iedereen
- Linux is namelijk al te vinden in of op:
 - Android
 - Televisie
 - Internetmodem/-router
 - Scherm op het treinstation
 - In de bus en het vliegtuig
 - Wasmachine
 - Internet of Things

Voor wie niet?

Mogelijke uitzonderingen

- Specialistisch werk
- Verouderde software

De eerste keer...

- Alles is wennen de eerste keer, ook je nieuwe televisie
- Vaak zijn eerste ervaringen **positief**
- Werkt ook op oudere hardware vaak erg vlot
- Windows-gebruikers:
 - Positief over eenvoud zoals navigatiemenu
 - Systeem start snel op (en sluit snel af!)

Conclusie

- Linux geschikt voor nagenoeg iedereen
- Mogelijke uitzonderingen
 - Specialistisch werk
 - Verouderde systemen met specifieke software
- Linux voor de eerste keer?
 - Even wennen, ervaringen vaak positief
 - Windows-gebruikers: positief over eenvoud en snelheid

**De Linux-ondersteuning voor
moderne hardware is vaak erg goed**

Linux en hardware

- Linux heeft ook stuurprogramma's (drivers)
- Zeer goede hardware-ondersteuning (tegenwoordig)
- Werkt vaak "out of the box"
- Hele nieuwe hardware of exotische hardware kan een uitdaging zijn
- Printer? Netwerkprinters vaak een veilige keuze
- Tip: Linux opstarten van USB-stick om hardware te testen

Conclusie

- Linux ondersteunt veel hardware
- Soms een uitdaging
 - Zeer nieuwe hardware-componenten
 - Te exotische of zeer verouderde hardware
- Eerst testen met USB-stick is zinvol

**Software-licenties bepalen hoeveel
én welke vrijheid de gebruiker krijgt**

Software en licenties

- Linux is open source software
- Vrij te gebruiken (free)
- Meestal kosteloos (gratis)
- Free en gratis klinken hetzelfde, andere betekenis
 - Free as in speech (freedom, libre)
 - Free as in beer (gratis biertje)
- Er zijn verschillende soorten licenties
- Licentie geeft een software-project een richting

Software en licenties

Veel software voor Linux is FOSS

- **F**ree
- **O**pen
- **S**ource
- **S**oftware

Conclusie

- Linux en software voor Linux heeft vaak een licentie
- Verschillende licenties beschikbaar
- Lijken vaak op elkaar
- Subtiele verschillen in gebruik
- Belangrijk voor toekomst van software-project

**Om Linux te gebruiken of te testen,
is installatie vaak niet eens nodig**

Eerst testen!

Installatie is optioneel

- USB-stick ("live-cd")
- Ideaal om te testen

Toch wel installeren...

Voor dagelijks gebruik: installatie wél nodig

- Sneller
- Complete opslag op schijf
- Eigen instellingen en voorkeuren
- Aanvullende software te installeren
- Software-updates

**Linux-distributies hebben ieder hun
eigen doel en gemaakte afwegingen**

Linux-distributies

Waarom zoveel distributies?

- Verschillende families of smaken
- Vergelijkbaar met een stamboom
- Doorontwikkelingen
- Voorkeuren van ontwikkelaars en gebruikers
- Gericht op een specifiek systeem (bijv. lichtgewicht)

Debian

- Debian (1993)
 - Ubuntu (2004)
 - Linux Mint (2006)
 - Cinnamon Edition
 - Xfce Edition
 - MATE Edition
 - Linux Mint LMDE (2010)

- Red Hat
 - Red Hat Linux (1995-2004)
 - Red Hat Enterprise Linux (RHEL) (2000)
 - Fedora Linux (2003)
 - Oracle Linux (2006)
 - AlmaLinux (2021)
 - Rocky Linux (2020)

Arch

- Arch Linux (2002)
 - Manjaro (2011)
 - SteamOS (2013)
 - EndeavourOS (2019)
 - CachyOS (2022)

Linux-distributie kiezen

Keuze maken:

- Hoe technisch ben je en hoeveel hulp is nodig?
- Stabiliteit of juist de allerlaatste software?
- Soort gebruik (desktop, server, gaming, lichtgewicht)
- Ondersteuning voor bedrijf wel/niet nodig?

Kan je niet kiezen?

- Linux Mint

**Een vliegende start begint met een goed
lanceerplatform**

Vorbereiden

Voor beginnende Linux-gebruikers

- Test eerst een keer met USB-stick ("live-cd")
- Gebruik een oude(re) computer als echte test (vraag familie/vrienden)
- Schakel vooraf over:
 - Word → LibreOffice Writer
 - Outlook → Thunderbird
 - Edge → Firefox

Hulp nodig?
Jouw communicatie bepaalt het verschil

Wat te doen bij problemen?

- Foutmelding?
 - Zoekmachine: gebruik aanhalingstekens
 - Forum: deel de volledige foutmelding
- Geen foutmelding?
 - Beschrijf **wat** je probeert te bereiken en **wat** je al hebt gedaan.
- Deel **altijd** welke Linux-distributie én versie je gebruikt.
- Stel je vragen op de NLLGG-chat (genaamd SLIM)
- Linux Mint forum [bijv. [Nederlandstalig](#)]

Bedankt en succes!

